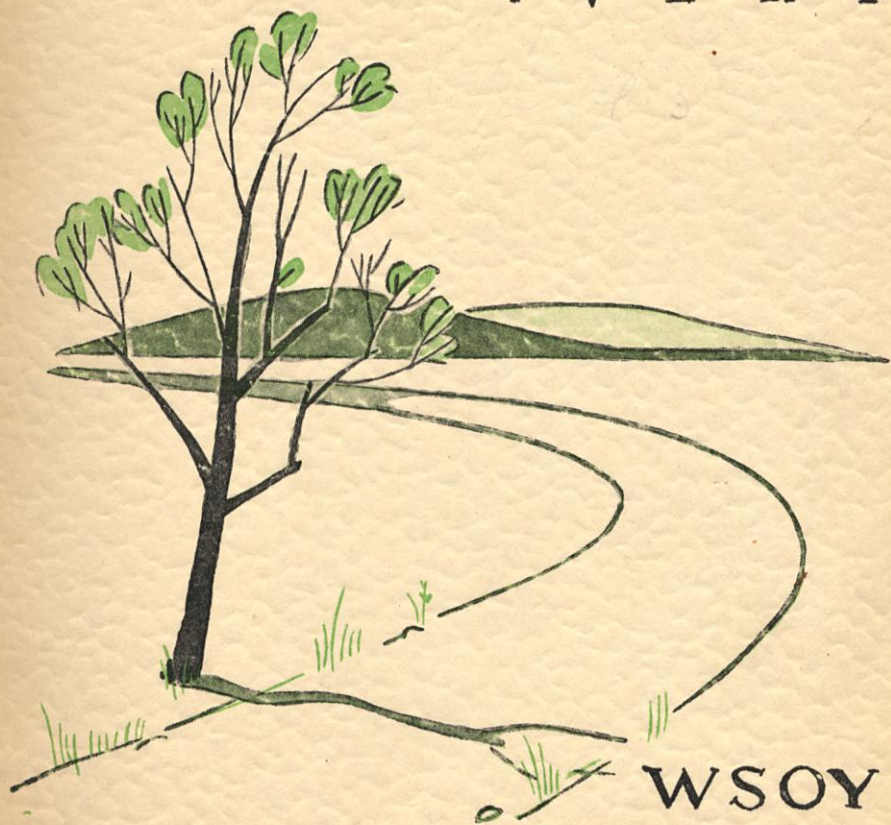


SAIMA HARMAJA

KAUKAINEN

MAA



WSOY

KAUKAINEN MAA

SAIMA HARMAJA

KAUKAINEN
MAA

RUNOJA

PORVOO * HELSINKI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA
1937



Paima Harnaja

LUKIJALLE

Nämä runot tulevat julkisuuteen vasta sen jälkeen, kun niiden tekijä on siirtynyt manan majoille. Sen vuoksi annetaan seuraavassa muutamia tietoja kokoelman synnystä ja runoilijasta itsestään.

Kun S a i m a H a r m a j a viime huhtikuun 21 päivänä kuoli, ei hän ollut vielä ehtinyt täyttää 24:ttä ikävuottaan. Hänen terveytensä oli jo kauan ollut epävakainen, vaikeuttaen sekä koulu- että yliopistopintoja. Lopullisesti hän sairastui Italian-matkalla kesäkuussa 1935, josta alkaen hän oli melkein yhtämittaa vuoteen omana. Keväällä 1936 häntä kohtasi uusi ankara isku, kun hänen rakas sisarensa ja henkinen tukensa O u t i T a l v i t i e äkkiarvaamatta kuoli. Tämä jätti jälkeensä vastasyntyneen tyttären, johon runoilija kiintyi sydämensä koko lämmöllä. Hänelle tuotti katkeraa surua se, ettei hän, tartunnan vaaran takia, ensinkään voinut lasta lähestyä; hän sai vain tyytyä siihen, että kävi pienokaista katselemassa lasi-oven takaa tai etäämpää.

Edellä olevat tiedot ovat uuden runokokoelman lukijoille tarpeen varsinkin jälkimmäisen osaston »K e h t o j a k u i l u» ymmärtämiseksi, sen runoissa kun sisarvainajalla ja pienellä lapsella on suuri sija, samoin kuin edellisessäkin, syksyllä 1936 ilmestyneessä runokokoel-

massa »H u n n u t e t t u», joka oli sisarelle omistettu. Kaikki »K e h t o j a k u i l u»-osaston runot ovat syntyneet »H u n n u t e t u n» jälkeen, vainajan elämän viimeisenä puolivuotiskautena; vain runossa »Aamu-hiihto» ovat alkusäkeet aikaisemmilta vuosilta. Myöhäisin runo »Rakas Kuolema» on päivätty 10. 4., siis vain toista viikkoa ennen kuoleman tuloa. Se löytyi vainajan runoluonnoksista hänen kuolemansa jälkeen, samoin kuin runot »Muistan», »Miksi pelkäisin?» ja ensimmäisen osaston runo »Unohdus». Kun nämä, kuuluu viimeisiin, mitä vainaja kirjoitti, läheisesti liittyvät kokoelman muihin runoihin ja täydentävät niitä, julkaistaan ne tässä, vaikka runoilija ei ehtinytkään niitä lopullisesti itse viimeistellä. Runo »Unohdus» oli jäänyt sen verran keskeneräiseksi, että siihen m.m. täytyi eri vaihtoehtoja yhdistelemällä muovailla kolme säettä toisen säkeistön jälkeen. Ilmeisesti runoilijan tarkoitus oli vielä hioa muitakin tautivuoteella syntyneitä runojaan ennen niiden julkaisemista, mutta sairauden pahetessa hän ei sitten jaksanutkaan sitä tehdä. Muutamille otsikkoa vailla oleville runoille olen minä antanut nimen («Taakka», »Rukous», »Kaksi liekkiä», »Unohdus», »Valo ja varjo», »Kaukainen maa», »Muistan» ja »Miksi pelkäisin?»).

Osastoon »P a l a v a s y d ä n» tekijä kokosi runoja edellisiltä vuosilta, syksystä 1932 alkaen. Näitä hän ei ollut aikaisempiin teoksiinsa ottanut, mutta katsoi nyt voivansa liittää ne uuteen kokoelmaan, jonka hän aikoi julkaista syksyllä. Tätä varten hän valitsi ja viimeisteli niitä kevättalvella 1937. Osaston myöhäisimmät runot, paitsi »Unohdus», ovat loppuvuodella 1936 kirjoitettuja.

Nyt esillä oleva kokoelma on siten runoilijan itsensä suunnittelema. Lukuunottamatta mainittuja kuoleman jälkeen löytyneitä runoja ei tähän ole otettu muita kuin sellaisia, joita hän tiettävästi itse ajatteli siihen liitettäväksi.

Täten jää edelleen julkisuuteen saattamatta melkoinen määrä runoja vainajan kypsyneemmältäkin kaudelta. Sitä paitsi hän jätti jälkeensä laajoja päiväkirjoja ja erittäin paljon kouluvuosien runoja, jotka kuvastavat tekijänsä sisäistä kehitystä pikku tytöstä alkaen. Hänen laatimiaan runokäännöksiä on käsikirjoitusten joukossa useita. Toisia on julkaistu »Ranskan kirjallisuuden kultaisessa kirjassa», ja suurin osa ilmestyy vastedes »Italian ja Espanjan kirjallisuuden kultaisessa kirjassa».

Saima Harmajan suorasanainen tuotanto, jota edustavat pienet kertomukset, erinäiset muut kirjoitelmat ja suunniteltua romaania varten laaditut katkelmat, jäi runojen rinnalla aivan syrjäiseen asemaan. Nämä samoin kuin hänen kirjeensä poikkeavat runojen sävystä varsinkin siinä suhteessa, että niissä esiintyy paljon huumoria, joka oli vainajalle hyvin ominaista ja joka tavallisesti painoi leimansa hänen keskusteluihinsa vielä heikkona sairaanakin ollessa. Näkyypä siitä jälkiä myös niissä elämäkerrallisissa tiedoissa, joita vainaja kuukautta ennen kuolemaansa antoi Werner Söderström Oy:n suunnittelemaa kirjailijain elämäkerrastoa varten.

Lohjalla elokuussa 1937.

L a u r a H a r m a j a .

I

PALAVA SYDÄN

»Syttyen vain tomu maan
saa ilmojen kuullon.»

AAMUVARHAIN

Kun aamun-pitkin varjoin koivut hohti,
luo ruusupensaan valkean sun vein.
Se vielä välkkyi kastekimaltein,
mut kaikki kukat hymys meitä kohti.

Syvälle niiden poveen kultaiseen
kurottui päivä, sydänpohjaan hamaan.
Ma taitoin ruusun, yöllä puhjenneen,
sen terää suutelin, ja lehteen samaan

veit kuumat huules syvään hengähtäin.
Oi, miten silmiäsi sydän säikkyi,
se miten löikään, kun sun hymys näin!
Mut kaiken alta öiset sanas läikkyi.

Niin aukes portti syliin Satumaan.
Sen yli väikkyi ensi eron miekka.
Tie viittoi, kullan-kosteana hiekka,
ja nurmi kimalteli loisteessaan.

OLKOON NIIN!

Jo puiden varjot pitenevät maassa
ja päivä kuolee syksyn pilviin.
Niin illan hämärässä uhmakkaassa
taas mennyt aika palaa takaisin.

Oi, mikään aika ei voi koskaan kuolla.
Alati, tajuntasi tuolla puolla,
syin salaisin se sua järkyttää.
Ja tuskan hetki, kerran kärsimäsi,
jo unhoitettunakin sisälläsi
se elää loputonta elämää.

Mut olkoon niin! Kun jälleen rinnallesi
mun painat, sokaiseman hellyytesi,
ma keidän kaiken — mikä kohtaakin!
Voi varjot seurata sun syliis asti;
ne pysähtyy, kun vavahduttavasti
mua suutelet sa huulin lämpimin.

Ei ole onnea, mi kestäis iki.
Vain rakkaus ja tuska kestävät.
Ah, olkoon niin! Sun sydäntäsi liki
en pelkää teitä, vallat pimeät.

MENTYÄSI

Jäin yksin jälleen, illan himmetessä,
jokainen sanas vielä sydämessä
kuin polte, joka ei voi helpottaa.
Miks päästimme niin paljon huuliltamme?
Jokainen sana, kerran lausumamme,
on maailma, mi hengen meiltä saa.

Oi sanat, sanat, miten pelkään teitä,
huuililta tahdotonna vierineitä,
joit' ei saa kiinni raskas ajatus.
Ei auta, vaikka vapisin ja itkin;
jo sinkositte ratojanne pitkin
sydämeen, joss' on vaiston kaikkeus.

Niin monin illoin yksin kärsin ennen
näin, voimatonna, tuskan-vuotten mennen.
Ne palaavatko, niinkö niiden lait?
— Nyt, mentyäsi, tunnen pohjaan saakka:
muun yli kaiken olen sulle taakka,
vain lahja, jonka pyytämättä sait.

Oi muista! Polku yössä hennon kevään
vei metsään, unissansa hymyilevään. —
En pahaa tahtonut, miks sitä tein?
Ma itken. Mutta katua en saata:
vain ikävöin, kun kevät kutsui maata,
vain minkä täytyi, teki sydämein.

Ei ehkä oikeutta elää sillä,
ken kovaan sanaan vastaa kyynelillä,
ja kell' ei suojaks mitään kilpeä.
Ei vahva kulje hellien ja varoin.
Mut toivotonta käsivarsin aroin
on miehen sotisopaa syleillä.

Ei ole hyvä väkevämmän alla.
Ja pahempi on sentään vahvemmallalla.
Voi tuskaas, jos nyt näet, mitä teit!
Ma kärsin ensin, helpompi on mulla.
Voi häpeäas, jos aavistusta sulla
on syvyyksistä, joihin minut veit.

Jo kauan sitten sammunut on kevät.
Mut hellyytemme päivät säteilevät
ei kuolla voi, jos kärsimyskin jää.
Kun muistaisin: vain juuri mentyäsi
ne peittää multa ahdistava käsi.
Ne jossain, jossain on, nyt vaikk' en nää.

OVEN TAKANA

Ei pimeys liikahda ympäri mun,
oman vankini, tuskalla vangitun.
Vika jossain on, on jonkun syy.
Yhä taivas ulkona tähditty.
Oven takana hengität, maailma.
Vaan onko paluuta?

— — —

Kun huoneen hämärtyessä
yhä viestiäs ikävöin,
kun valvon pimeydessä
epäluulon nöyrtyvin öin,
kun palaan luotasi illoin
tuli huultesi katkera huulillain,
sydämässäni vannon silloin:
tämä ei ole totta, ei tämä vain.

On pääsy usvien alta,
on jossain portti ja tie,
on kaikkitietävä valta,
jok' ei pettää voi, joka vie.

Niin totta kuin valhekuteen
näin muuttavan maan, jossa hengitin,
niin paluun vapauteen
olen löytävä takaisin.

Pois kanssasi murran tieni
tai yksin. Jos väsytt, jää!
Jos on tuskasi liian pieni,
yhä tuskan maahan jää.

EKSYNEET

Öin, päivin kauhusta pitkin
sua, kadotettua, itkin.
Öin, päivin rukoilin
sua takaisin.

Hän, Lempeä, armahti meitä
yön piirissä eksyneitä.
Sain tuntea värähtäin
taas kätesi kädessäin.

Oi kuuntele — tuskamme raukee.
Läpi saartavan metsän aukee
valojuova ja himmeä tie.
Tule! — Kotiin meidät se vie.

OMISTAMINEN

On jälleen kuultava kevät.
Ja kun lehdin puhkeavin
puut ihanat hymyilevät,
koko talven unhoitin.
Kun hivellen herkkää maata
ujo tuuli puhaltaa,
niin yhtään muistaa saata
en sanaa kauheaa.

Kun puistoja vihertyneitä
taas yksin kulkea saan,
kun ei johda armaita teitä
mua kätesi milloinkaan,
niin on kuin löytynyt vasta
ois rakkautesi tie.
Sinun henkeäs autuasta
ei mikään luotani vie.

Ja kun peipponen, läheltä jostain,
häälauluun puhkeaa,
ja turhaan, kasvoni nostain,
minä odotan suudelmaa,
niin lopulta, pohjaan asti,
sinun omasi olla saan.
Niin, eroittamattomasti
olet minun kokonaan.

KALYPSON KOHTALO

Ma, jumalatar, kukkaisrannaltani
sun löysin, uuvuttaman aaltojen.
Kuin vastaus sa olit kaipuussani,
kuin lähettämä valtain taivaisten.
Häälaulun virittivät linnut armaan,
hyväili kukat vieraan kutreja.
Niin illan tullen autuuteeni varmaan
ma nukuin sylissäsi, kuoleva.

Oi täyttymystä! Ajastaikain takaa
aarteensa salatuimmat antaa saa!
Syvimpäin uniensa hurman jakaa
sen kanssa, jota sydän rakastaa.
Vaan kipu julmin: tulta jumalaista,
Kalypson alttiutta pyydä et.
Pois poveltani naista kuolevaista,
kotias itkemään sa pakenet.

Niin lähde, lähde! Jumalatar-rinta
ei kestä nöyryytystä suurempaa.
Ei kärsi pyhitetyn saaren pinta
nyt enää askeltasi loukkaavaa.
Pois, lautalles! Päin kotirantaa juokse
nyt, aalto kuohupäinen, Ithakaan,
ja uskollisen kutojansa luokse
mies heikko saata kuolevaisen maan!

— — —

Voi kipu yksinäisen ihanuuden,
sydämen leppymätön runsaus!
Häpeä rikkauden yhä uuden,
jot' ei saa jakaa hengen kaipaus.
Voi häntä, joka jumaluuden antaa
sois, ikävöisi, vailla ottajaa.
Sisimmät aarteensa vain itse kantaa
saa hän. Ei häntä tunne kevään maa.

LEVOTON UNI

Yötuuli pilviä vie pohjaa päin.
Ma heräsin. Niin pahaä unta näin.
En nuku, en. Yötuuli pilvet kantaa
maan yli, meren, kohti Suomen rantaa.
Etäällä, pimenneinä, kohoo
ne kauniit tornit, joit' en nähdä saa.

Mua painaa vieras maa, en enää kestä!
Vie, tuuli, minut pois, en enää kestä,
vie yli meren, joka hyrskyää.

Ma tahdon kotiin. All' on tyhjän syli.
Sen yli pääsen, lennän tuskan yli,
pois yli meren, joka hyrskyää.
Miss' olet? Aallot lyövät Suomen rantaa.
En löydä sua, jota rakastan.
Sun syliis siipeni ei jaksa kantaa.
Yön tyhjyydessä yksin vajoan — — —

Miks kirkastui? Kuu paistaa yli Maan.
Miks kaikki kevenee, miks tuska lähti?
Tuo yli lahden värisevä tähti
sun viime lupaukses loisteessaan.
Ja äkkiä en ole yksin, en.
Sun läheisyytes huoneessani tässä
ma tunnen, elävänä pimeässä,
sun hellyytesi syvän, suloisen.
Et unohtanut. Aalto ei mua vienyt.
Sa tulit, siunattu, vaikk' en ma tiennyt.
Sun syleilysi turva tuudittaa
mun uneen, joss' ei enää kuolemaa.
Tuhanteen vuoteen et mua suudellut;
nyt huultes lämmön tunnen ainoastaan,
ja kun ma nukun, poveani vastaan
sun pääsi lepää, armas, uupunut.

Tartossa 1933.

MERI

Mun poveltani ilmaan vapaaseen
vavisten kaipasit, ja kuolinhaavan
löit tuskissasi mulle sydämeen,
pois syösten ulapoille meren aavan.

Mut sydämeni rakkaus on meri,
se sinut saartaa purttas kuljettain.
Ei aavain huoku ympärilläs eri,
poveni hengitystä on se vain.

Niin hyöky rakkauden tuskaisen
sua vie ja kannattaa ja hukkuu sinuun.
Ma, valtameri, minne pakenen?
Kun syöksyit luotani, sa syöksyit minuun.

SINUN KUKKASI

Kun haudon ongelmaamme kipeää,
mi ajatusta uupuvaa ei säästä,
mi koskaan väisty ei, ei luotaan päästä,
mua kesän tuoksu lämmin tervehtää.
Sun kukkas! Herkin varsin kaartuen
ne hymyävät hymyn taivaisen.

Niin avuton on ihmisymmärrys.
Sen parhaimmatkin sanat väärin soivat,
ne harhaan viedä, pettää, tappaa voivat.
Lie vilpitiön vain kukkain selitys.
Sisimmän, mit' ei sanat koskaan sano,
pyhimmän, mitä eivät huulet ano,
tuo tuoksun aalto unhoittumaton —
Oi, älä kysy, mi sen nimi on!

HYMY

Kun täyttyi tuskamme mitta,
kun säikkyen kohtaloas
sain kuulla lohdutuksitta
sanat julmat huuliltas,

kun viime kerran itkin,
kädet kietoen kaulaasi,
sinä kalpenit, vapisitkin
ja virkoit: hyvästi,

niin tuoksuva, tumma ruusu
näki eromme hirmuisen.

Hymyn hienon se hymysi, ruusu,
jota ymmärtänyt en.

TÄHTI

Tähti syttyy ylle majan sen,
jossa vielä valvot, kaukainen.
Äsken nyyhkytin. Nyt itke en.
Tähti loistaa untas suojatien.

Lapsen, jota hellyys ahdistaa,
armas muistaa: valvoo maailmaa
Rakkaus, mi ei voi tummentua,
parempi kuin se, mi painaa mua.
Taivaan tähti näyttää mulle tien.

Sydämeni rauhan sulle vien.
Kun jo uinut, huoneeseesi hiivin
himmein ruusuin, enkelien siivin
suloisimman lepos verhoten.
Nuku, siunattu. Ma itke en.

TÄHDETÖN ILTA

Tänään painaa synkät pilvet maata.
Öistä seinää lävistää ei saata
rakas tähtenikään lohduttain.
Turhaan pyysin sitä tuskassain.
Joka ilta sitä silmin haen,
kun se yli majas kimaltaen
kulkee kuin sun untas siunaten,
sinun, jota silmin näe en.

Tajuta jos voisin: kiertää yhä
loitos korkeuden saatto pyhä
yli kaipuun, jota voita en.
Siivet Lempeyden taivaisen
ylhemmissä asunnoissa siellä
sua suojelevat tomun tiellä,
unettomin tunnein väikkyen
yli vuoteen, jota näe en.

Polttaa pois jos voisi rikkomani
rakkaus, mi painaa povessani.
Jospa tuska, johon alistun,
vapahtaisi tuskastasi sun!
Hartain mielin kivun polttaa annan
ruumistani, jota yhä kannan.
Kastuu posket, mutta rukoillen
sulle armahdusta uuvu en.

Rakastan sua maassa pimeässä,
rakastan sua ruumiissani tässä;
siitä vapaana vain paremmin
rakastaisin siivin valoisin.
Onnellista oisi polullasi
suojata sun joka askeltasi.
Vaan jos riisuisin ma tomun pois,
kipuun murtua sun mieles vois.

Siksi pyydän taivaan enkeleitä,
heitä, jotka kärsi ennen meitä,
varjon teillä sua valvomaan,
kunnes kerran silmäs nähdä saan.

Pyydän, että yöstä kauheasta
kotiin veisivät he kaksi lasta,
jotka harhailuunsa tuskaiseen
rukoilevat suojaa toisilleen.

TALVEN TAITTUESSA

Tumma vuosi kului unen lailla.
Miten kestinkään sen — unta vailla?
Kivun alle kuinka kuollut en?
Kimaltaen läpi kyynelten
kevättalven sineen syttyy tähdet.
Niinkuin ennen, vielä tulet, lähdet,
kuumin huulin vielä suutelet.
Näänkö illan, jolloin lähde et?

Outo uudelleen on kaikki elää.
Pian peipon armas riemu helää,
tuoksuu puistot ensi hohteessaan
kevätiltaan loppumattomaan.
Kullanhämärälle tielle jäänkö
silloin yksin — kyynelsilmin näänkö
tuomen, joka kukki huumaten
yössä ihanimman keväimen?
Vaan en usko, polttaessa muiston,
ettet odottais mua teillä puiston.
Syvemmin kuin lämpö syleilyn
sitoo muisto tuskan kestetyn.

Rakas, minne minut heittää voisit?
Minne hellyyteni peittää voisit?
Mikä leikata ne siteet vois,
joita kerran rukoilimme pois.
Rakastan! En tiedä, millä tavoin.
Miten itse kaipaat, kaikin tavoin.
Kaulaas painan posken lämpöisen
niinkuin sisko — mutta vavisten.

VERKOSSA

Kuin ammoiden vaalenneissa unissani
suu jumaloitu janoo huuliani.
Ken lumouksen särkis satumaassa?
Ma tiedän: tie vie tuntemattomiin.
Mut suudelmassa vaaran-autuaassa
jään merenpohjan kuumiin syvyyksiin.

Sun katsees kaikki eron hetket surmaa.
Ikuisten vetten pyörre vaatii, hurmaa.

Mut kärsimyksen verkkoon tappavaan
taas takerrumme valtamerten alla.
Syy julma! Hymyilyllä sokealla
vein sinut tuskaan jakamattomaan.

Ei ole paluuta. Tie yksi: etten
syliisi janoa enää milloinkaan.
Ma olen sun. Mut mua vailla vaan
voit nousta rauhaan kirkkaampien vetten.

KALLIOON ITÄNYT

Sun sydämesi kallioon
ma tungen juurin hienoin.
Sen kiveen kahlehdittu oon
ma, niittykukka vienoin.
Kiveä juurin janoisin
nyt juon, ja kasvun estää
se seinin järkkymättömin.
Ken tuskani voi kestää!

Sanovat: miksi muuta et
pois rannan kukkamultaan?
Sen yllä väikkyy perhoset,
sen päivä pukee kultaan. —

Jumala! Minä, voimaton,
hyväilen heikoin juurin
sydäntä kovan kallion
rukoillen: iske, Suurin!
Kädellä iske kallioon,
jää murra jäykän pinnan!
Elävä lähde puhjetkoon
niin kivusta sen rinnan.

LÄHEISYYS

Etäällä jossain, yössä sateisessa
pois luotani sa kuljet, läheinen.
Mut huulillani tulta huulien
mun on niin lämmin kadun solistessa,
kuin vasten sydäntäni sykkivää
yhäti lepäis rakastettu pää.

Oi älä lähde! Huoneessani tässä
on vielä kevät. Sade hyrskyää
ja ruusut puhkeavat pimeässä,
ja satakieli laulaa. Minuun jää!
Jää povelleni, jossa aaltoo meri,
ja raskas pääsi siihen vaipuen
tuo rauhan, josta uneksinut en.
Vereeni sykkii valtimoistas veri,
poveeni sisimpäsi kumpuaa.
Elämän alkulähteet liikkuu siellä,
merellä keinut, tiettömällä tiellä
ikuiset hyrskyt sua kuljettaa.
Niin hukuttakoon pyörre Kohtalon,
niin syvin hyöky syösköön päämme yli!
Sun sylissä on loputtoman syli.
Olevan sydän sydämesi on.

AAMUTERVEHDYS

Syvyyksissä unten valkeus voitti.
Silmäni aukes tuleen talvisen aamun.
Povea vieläkin polttivat taivaisesti
huulies jäljet.

Silloin tiesin, ja sai tulen hohteen poski:
kaukaa sieltä pilveen loistava-siipeen
silmäsi loit, ja syttyi sen valkea rinta
purppuraliekkiin.

KUVA

Sun kuvas luona viivyn, itkenyt.
Sen silmiin tuska jäi ja lohtu kirkkain;
se mulle hymyilee kuin vielä virkkain
ne sanat, joita isoaisin nyt.

Ma rakastan. Sen aina tiedät, sen.
Myös tiedät murheen, jota myönnä en.
Ma rakastan, mut olen liian heikko,
ja lemmen kipua en voittaa voi.

On hellyyteni satapäinen peikko.
Se öisin untasikin vartioi.
»Ei», vastaa silmin kuva hiljainen,
»se hellyys enkeli on hienosiipi;
niin usein uniini sen hymy hiipi,
ja silloin tiesin, että huku en.
Sa tiedät tuskan, joka meitä syö;
ma tiedän valon, joka varjot poistaa,
ma tiedän katseen, josta yksin loistaa
unohdus, rauha, niinkuin lämmin yö.
Ma tiedän sydämen, mi sykki mulle,
sen vaikka jätin yksin pimeään.
Ma tiedän lohdun sulle, siunatulle.
Oi älä itke! Nyt sun syliis jään.
Tuo kyyneleesi kaikki varjot yöstä,
voi itkus sydämeni kuiluun syöstä,
mut hymyilysi hellyys pohjaton
heleimmän tähden paiste mulle on.»

SYTTYEN

Syyttää et mua voi, jos liekinä poltan.
Syttyen vain tomu maan saa ilmojen kuullon.
Tulta on alttarin autuas liekki, ja tulta
liesien loimu.

TULKOON!

Miks' sanat kuole ei, jo itketyt!
Ne hetken harhaan syntyi sielussasi,
mut maailmoina sinkos huuliltasi
mun tajuntani yössä kiertäin nyt.

Sylissä loputtoman syvyyden
siell' yhteen syöksyy tuhat tuskan maata
iäistä rataa, josta ei voi laata.
Ma niitä kannan, vielä vavisten.

Mut sano: tulkoon! Heti hulmahtaa
yön halki valon, rakkauden laine.
Maaailmat polttaa pois sen alkuaine.
Vain yksi jää: sun sydämesi maa.

Niin voittamana riemun tulisen
pysähtyy tuska sisimmässä veren.
Ylitse eron, yli vuotten meren
sylini sulle avaan, kaukainen.

ONNELLINEN AAMU

Huhtikuinen
aamu heljää.
Kultasuinen
lintu livertää.

Syliin riemun
nukuin, havahduin.
Peippo vie mun
lemmenlauleluin

päivään uuteen,
liian heleään,
ihanuuteen,
jonka todeks nään.

Siivin hennoin
kaukaa lentänyt!
Riemulennoin
liki lennä nyt,

kohoo alle
armaan ikkunan,
uinuvalle
laula: rakastan!

RUUSU

Väristen hurmaa kimalainen vaipuu
syvälle ruusun poveen loistavaan,
min kultaiseksi hehkutti jo kaipuu.
Sen syli aukee, heteet syttyy, taipuu,
ja lemmen tuoksu hienoin huumaa maan.

Mut vasta silloin täyttyy autuus mainen,
kun suven luoja, tulta-tuhlaavainen,
sun kerran halki kukkain tulla suo
luo ruusun, joss' on mesi jumalainen.
Maan poika tulisin, se silloin juo!

SAIRAALASSA

Säälitön on eron miekka.
Jälleen se voimani joi.
Tyhjinä hohtaa seinät.
Ei ovi aueta voi.

Vaan pisin hetkien saatto
kerran loppunut on.
Niin tulet kotkana kerran,
leimuna auringon.

Silmies tummaan kultaan
vuodet hukkaa saa.
Ruusuja hehkuu huone.
Ei ole kuolemaa.

TAAKKA

Syysöin kuoleman-pitkin,
kun yhä mietin ja itkin
varjoissa sairaalan,
koin sydänjuuriin saakka,
ett' olen raskas taakka
sylissä kalleimman.

Morsian liian heikko
hän, jota taudin peikko
levotta vartioi.
Vieläkö lemmit kättä,
joka ei väsymättä
ruusuja nostaa voi?

Sanotko elävin huulin
sen, mitä unessa kuulin?
Vieläkö uskonet,
ett' olen taakkasi kallis,
jonka et pudota sallis,
josta hellitä et?

RUKOUS

Kallis enkeli, jonka näin
äskен niityllä taivaan
käyvän nöyränä, kutripäin,
tule yöhömmе kimmeltäin,
tule maapallon vaivaan.

Siipes varjoa rukoilen
tuskaan, jonne en yllä.
Itse valvon ja itke en.
Vaan luo murretun sydämen
lennä! Tiedät sen kyllä.

Käsi raskas on painonaan
Herran rankaisemalla.
Kukaan auta ei päällä maan.
Siellä viivy! Hän taistostaan
nukkuu siipesi alla.

SYDÄNTALVELLA

Luona lamppuni lämpöisen
kuluu hetkien kulta.
Vielä pimeys ahmaisten
ei sua ottanut multa.

Sadun puutarhan aukaiset.
Sinne kahden me jäämme.
Ruusut kukkivat tuliset
hetken ympäri päämme.

Kuule: ruoskien ikkunaa
viuhuu lumiset siimat.
Meren aavalta raivoaa
sydäntalviset viimat.

Vasten yötä ja pimeää
täytyy lähteä miehen.
Valo ikkunan häilähtää
vielä hetkeksi tiehen.

Luona lamppuni viiptyen
sitten muuta en tiedä:
näen myrskyssä poikasen,
käyvän kuilujen viedä.

TULTA

Poloinen armas, synkeytes vanki,
miks minuun koskea ei kätes saa?

Mun ruumiini ei ole valkohanki,
min kättes tuska voisi tummentaa.
En ole ruusu terälehdin aroin,
mi hajoo, vaikka kosket hellävaroin.
Ma olen tulta, joka loimuaa.

Sa poloinen, mi itsestäs et tiedä,
voit kaiken pimeytes minuun viedä,
ja puhtaammin vain liekki hulmahtaa.
Jokainen varjos häviää ja hukkuu
poveeni, missä sydämesi nukkuu,
unessaan unta nähden huumaavaa.

Mun suojaani sa ethän siltä kiellä?
Tuleni anna tuskas tomu niellä,
käsilles suo, ne mitä isoaa!
Ma olen syvyydessä lämmin saari,
sun kättes alla olen liekin kaari.
Kipusi tuo! Se minuun uppoaa.

ODOTUKSEN JÄLKEEN

Lie unta, että vielä äsken itkin
ja suvi suonissani juossut ei.
Hän tullut on, ken viikoin tuskan-pitkin
pois sydänkesän kaiken loiston vei.

Taas puhkee ruusut väreihinsä kuumiin.
Kuin sylistäni puhjenneet ne ois,
vyö hieno, tulinen kun kiertyy uumiin:
sun kätes, jota torjuta ei pois!

KAKSI LIEKKIÄ

Kun minun henkeni tulta
vastaan liekkisi lyö,
kysyä jaksa en sulta,
mistä on silmies yö.
Kun läpi ruumiini kulkee
hienoinen tulivuo:
pois tajunnasta se sulkee
kaiken mi tuskaa tuo.

»Rakastan», huulesi toistaa.
Vaikka ne hehkuun saa
olkani vain, joka loistaa,
vain poven hohtava maa,
niin sydänpohjiin vaipuu
nyt sanan kauneus tuo;
raueten pelko ja kaipuu
valheen lähteestä juo.

Kun käsivarsiin kuumiin
kalliin kaivatun jää
hän, jonka heleän ruumiin
rakkaus vain sytyttää,
puhtaus povensa liekin
on side silmillään.
Niin hänet rakkaus viekin
valosta pimeään.

Voi yön keskellä lasta,
kun lumo sammunut on!
Unesta kuulaimmasta
jäi tomu torjumaton.
Päättömät polut uhkaa:
käteen kurkoittuvaan
katkera himo tuhkaa
sataa tuskassaan.

ERO

Nyt tuskan kielet värisee,
kun eron pakko lähenee,
kun huulten äännettävä on
tuo sana paluuton.

Tie yksi, kahdeks auennut,
erilleen kääntää soaistut,
ja hellyys, jota kukkii maa,
tomuksi raukeaa.

Mut takaa julman elämän
nään vapahduksen hämärän:
tiet rakkauden himmeät
etäällä yhtyvät.

Voi säteen murtaa kuvastin,
mut valoon käy se takaisin,
ja selkeäksi selventyy
jokaisen harhan syy.

Vapaana viime hämystään
sun silmäis salaisuuden nään,
kun kerran täydellistä on
vajaa ja voimaton.

»HENKIPATTO RAKKAUS.»

Rakkaus henkipatto —
ei ole julmempaa.
Ei kodin minkään katto
häntä suojata saa.
Kammoten nähdä huolta
lieden pystyttäjän
sentään lämpöä tuolta
lepoonsa vaatii hän.

Kun on kylliksi syönyt,
viivy ei vapaa mies.
Lie jotain rikki hän lyönyt,
muut sen korjata ties.
Ei avutonta hän auta,
kun veret vaatii pois.
Armaampi maata hauta
kuin hänen vuoteensa ois.

Kelle on vieras vastuu
toista töykätessään,
lapsena tietään astuu,
miehenä ei ikänään.
Kylvöön ei nosta hän kättä,
vaan ei katsoa voi
satoa ymmärtämättä:
hälle sen sallimus soi.

UNOHDUS

Minä, jolta sydämen
veisti armas lastuiksensa —
palamaan ne viskaten
lämmittelä miehuutensa —
joka raskain kuumeöin
syytän elävää ja kovin
kuolleen luokse ikävöin,
miten elän, tyhjin povin,
miten kestän päivät nuo,
joihin tuo
muutosta ei aika pisin,
pyyntö, toive, nöyryys sisin?

Ehkä en
nöyrry siis, ma tomuinen.
Ehkä loin
vääryydestä, jonka koin
vihalleni puolustajan.
Pyhää tietä liki rajan
käyn jo rammoin jäsenin.
Veinkö sinne, katkerin,
halpuuteni mukanani?
Eikö anteeks antaa vois
sydän, joka tahtoo hyvää?
Loukkausta kuolonsyvää
luotaan pois
eikö työnnä sielu jalo?
Tuskan palo
puhdistaa ei, tahraa vain.
Kohtaloissa maailmain
tiedän, haavani on pieni,
helppo tieni.

Mutta iskut, jotka kestää sain,
muistot, jotka unohdusta estää,
esiin nousee vihaa kasvattain.

Ken ei jaksa täysin anteeks antaa,
kärsimystä itse saa hän kantaa,
niinkuin itse oisi syyllinen.

Korkein Rakkaus, sua rukoilen,
että unohduksen maistaa saisin,
johon varjokaan ei lankeais;
taivaan puutarhoissa tajuaisin
vasta kuoltuani kasvot nuo,
joiden muisto kipua nyt tuo.
Iloisesti silloin puhuisin
heti lähimmille enkeleille
hymyin, säteilyin mua neuvoneille:
»Häntä nuoruudessa rakastin.
Rinnan elää maassa saaneet emme,
muistan — jotain nousi välillemme,
mitä oli se, en muistaa voi.
Silmieni valo maassa harhain
oli hän, mun nuoruuteni parhain.»

II

KEHTO JA KUILU

»Kehdon lailla kuilu odottaa,
untuvineen, siihen vaipuvaa.»

VALO JA VARJO

En, kammiooni kahlittuna, voi
kynääni purppuraan ja kultaan kastaa.
Ei aavain pauhu unelmiini vastaa,
maan lehtiholvit mulle huminoi.

On huoneessani rauha kalvakkain,
ei siellä ruusukaan suo täyttä tultaan,
ja niinkuin kukka, vajoava multaun,
jäsenin kuihtuvin sen asujain.

Siks mitä piirtää kynä uupuneen,
maan värihehkusta ken säteen sai vaan
ja jolta suljettu on loisto taivaan?
— Se uraa aukoo hämyyn ikuiseen.

Maan jäljettömän pintaa kartoittain
se näkymättömästä etsii teitä,
jo löydettyjä, jälleen häipyneitä,
ja sille puhuu valo, varjo vain.

HALKI AVARUUDEN

Halki avaruuden tu man
sulle puhun väristen.
Ajatuksen lento huiman
kyllin onko — tiedä en.
Ehkä tähtiviluun jäätyy
kauimpana siivet sen,
pilviportaikosta häätty
eksyneenä poloinen.

Sentään rakkauden säteen
sydämeesi sinkoan.
Läpi ilmain tuttuun käteen
tartun, jota rakastan.
Tuska palaa pitkin hetkin
— loppua en sille nää.
Sano, salat viimeisetkin
kuollessako selviää?

Siellä jälkeen unen maisen
toteen herännytkö liet,
vettä aallon jumalaisen
juoden hylkää ihmistiet?
Kaikkeuden kasvot näätkö
hunnutonna kokonaan,
niiden loistoon yksin jäätkö,
unohtaen virvat maan?

Silloin vastaa viereltäni
ääni tajuamaton:
»Siellä vain on elämäni,
missä sydämeni on.
Tähtipuutarhoissa pysyy
vain ne, joit' ei kutsu maa.
Rakkautta henget kysyy,
vain se juottaa janoovaa.

Halki avaruuden tarhain,
maailmoiden miljoonain,
myöhään tapahtuu ja varhain
rakkauden tahto vain.
Siksi eroittaa ei mikään
sydämien teitä voi.
Luonas olla iäst'ikään
saan — niin Luojan armo loi.»

TAPAAMINEN

Usein tunnen unen syvetessä
niinkuin luokses tajuaisin tien.
Herään rauhan aalto sydämessä,
kirkas, jonka päivän kipuun vien.
Kuvat kalleimmat voi vielä piillä
tajunnassa, jota huuhdon niillä.

Taikka yöllä värähtäen herään,
tietäen: nyt mua katselet.
Kaiken voiman povestani kerään
nähdäkseni silmäs suloiset.
Uni palaa, vaan sen syvyyksissä
kuulen äänes voiton kyynelissä.

Tuskan tulisen tuo kuolon kalpa
silpoessaan kaikki siteet maan.
Sentään erottamaan liian halpa
on se sydämiä toisistaan.
Yli Yön ja Tajuttoman nielun
kirkas kuuluu kutsu armaan sielun.

KUUNVALOA

Mun povessani vaikutat ja luot
maan päällä yhä, henki aurinkoinen,
mi syvimmästä totuudesta juot.
Saa päivieni kulku vaivalloinen
sun kauttas rauhan ylistettävän,
saa tajuttoman riemun öitten unet.
Ja rinnan kun sa kasvat, kirkastunet,
nään seestyvän myös maisen hämärän
povessa, jonne taivaan valo häilyy
sun kauttas, jolle selvänä se päilyy.

Siks että päivän silmäs nähdä saa,
kuunpaiste sydämeeni lankeaa.

KAUKAA TULLUT

Syvälle katsoneet lie taivaan vesiin
sun silmäs, joissa päilyy sini tuo,
ja jalkais alta kiiruhtaneet esiin
lie kukkaparvet, joista perho juo.
Ja vielä äsken koskit kätösellä
kai enkelien siipiuntuvaa,
kun yhä sormissasi herkän-hellä,
pyhäinen ruusun väri vaeltaa.

Maan päälle miten löysit sieltä polun,
sa, sydäntemme kirkas riemu nyt?
Lumosivatko sisään alkusolun
sun henget, uinuttamaan vihityt?
Nukuitko keinuun taikavalmun kuvun,
heräten vasta hämärässä Maan?
Oi, sano, jäsen unhoittaneen suvun,
kotisi unohditko kokonaan?

Jos vielä nähdä kadotetut kunnat
voi silmäis tieto tajuamaton,
niit' älä päästä! Vaikeat on lunnaat,
kun omakses saat maisen kohtalon.
Mua katsot syvästi. En taida kieltäs,
oi, ihmis-umpu; vaan jos vieläkin
sa sulan taivaallisen löydät tieltäs,
se meille tuo! Tuo käsin molemmin!

KROOKUS

Krookus-pienokainen ruukussaan
avaa kullanpunakellojaan
vasten ihaninta tulta päivän,
niinkuin lapsi hento, hymysuu
joskus leikistänsä unohtuu
lattialle nähden kultahäivän;

heleätä juovaa silittäin
suoraan aurinkoon hän kääntyy päin,
pienet kasvot kaivaten sen paloon.
Yli lapsen, kukan kultapäin
tulisesti kylvää liekkejään
kevät, nostaen maan taimet valoon.

PÄIVIEN VALO

Päivieni valo on se hetki,
jolloin sydämeni lapsen nään.
Raskas vaikk' on jalkojeni retki,
kestävät ne vuoksi määrämpään.
Hymy taivainen mua vastaan väikkyy,
huilun-ääni tervetuloaan
laulelee, ja povessani läikkyy
rakkauden lähde tulvillaan.

Usein mietin: pienokaisen myötä
syntyykö myös Ilo maailmaan?
Kädet pienet touhuavat työtä
loistaessa hymyn innokkaan.
Olemisen ihanuutta pelkkää
livertää kuin peipon poikanen
lapsi, jonka riemuäänet helkkää
suojiin surutalon hiljaisen.

Mutta vuokon-kasvoistasi milloin
äitis silmin minuun katsahdat,
tuskin hengähtäen tunnen silloin:
aukee rajat, vaihtuu maailmat.
Kyyneleissä riemun ajattoman
lähelläni hengen armaan nään,
ääntä kuunnellen, mi vie mun oman
lapsuutemme taivashämärään.

NÄKYMÄTÖN KUUTAMO

Kuun kasvoja en nähnyt pitkään aikaan,
ma, jolta seinä kaukonäyt vie.
Siks miten ihmeellisen hohteen saikaan
eräänä hetkenä yöpilven tie,
kun näkymätön, mutta hopeainen
kuu paistoi, kenttänään yö jumalainen.

Lie autuas ken vapaan taivaan alla
voi päänsä nostaa tähti-aavaan päin,
kun tiellä pyörrehtävän korkealla
yön lumojuhlan lähde loistaa näin.
Vaan puutteessa ei hänkään, jonka huoneen
hopeahärmään näyttää kuudan luoneen.

IHANA ON TALVIPÄIVÄ

Ihana on talvipäivä reessä,
huurremetsä häikäisevä eessä,
huurteen hopeoima hentoinen
oksaholvi sineen piirtyen.
Juhlamielin paistaa päivä saloon,
joka valkeana nousten valoon
itseänsä tuskin tunteeakaan.
Puhdas kimallus on yli maan,

missä hanki aueta saa vapaa.
Jalokivin katsojan se tapaa,
päivän säteet heijastaen pois,
itse säihkyen kuin päivä ois.
Mutta missä mutkan polku teki,
hilpeästi kääntyi kevyt reki,
timanttisin pyörtein kohoaa
sineen lunta unen-loistavaa.

Hän ken metsämaiden sydämessä
ajaa kulkusien helistessä,
ohjaksissa orhi iloinen,
mitä miettii hän? En tiedä, en.
Mutta rauhaa säteillessä salon
juhlamielin tuntee riemun jalon
rinnassaan hän, liukuessa reen
hopeisesta holviin helmiseen.

AAMUHIHTO

Nyt väikkyy aamupilvet hohtein vienoin.
Ne himmenee, ne hehkuun lehahtaa,
ne hymyyn syttyy värein kullan-hienoin,
mut tumman sinen taivaan-läikät saa.
Mua mustin hiuksin vartoo koivu hento
ja päivä paistaa hankeen heleään.
Ma olen koivu, olen pilven lento
ja kevein sinivarjo rannan jään.

Sinessä läikkyy lumi luona ladun,
on raikkaimmillaan tuoksu maaliskuun.
Voi tomuisia asujointa kadun,
voi nielemiä kivimuurin suun!
Voi häntä, jok' on jäsentensä vanki
ja metsän syliin milloinkaan ei saa
sujahtaa aamulla, kun kantaa hanki
ja huikaisevin harjuin loistaa maa.

KAUKAINEN MAA

Vuoskymmenen soutanut venhoni
olen Lohjanjärven vesiin.
Se varhain mieleni tenhosi,
jo välkkyen lapsen kesiin.
Selän tyynen siintoon pilviä ui,
vaan kastaen loistavan rinnan
kuin joutsenet parvin laskeutui
ne alle kuultavan pinnan.

Elokuussa, kun hämy ihmeellinen
sinihahtuvin hiipii illoin,
veden kuultoon piirtyvät väristen
ujot hopeatähdet silloin.
Kevätyöt ne soutajan mieleen tuo,
kun on taivas hentoa tulta,
vene yksin vienoja aaltoja luo,
ja juovia saa veden kulta.

Maan päällä ei paikkaa kauniimpaa
kuin heleä saaren rinne.
Sija lapsuus-untien se on, kotimaa,
sydänjuurin ma kuulun sinne.
Majan ympäri koivut on valkeimmat,
väkevin suven vihreys siellä.
Kivet, pensaat, perhoset puhuvat,
ja tallattu multa tiellä.

Kun vuokkoja kasvoin kuultavin
ei enää lehdossa kohtaa,
syvä katse aukeni orvokin,
sini lemmikkisilmien hohtaa.
Ja silloin nurkkaus puutarhan
on täynnään narsissilunta,
kuten syyskesin tuoksua reseedan,
hajuherneen hentoa unta.

Piha armas ruusuja on itänyt
terät hehkuen hellää tultaan.
Käsi istutti ne, joka varmaan nyt
tuo taimia taivaan multa.
Pyhä muistojen maa maja pieni on tuo,
tuhat elää mennyttä seikkaa
sen kuistikot, seinät, köynnökset suo,
ja ne tuoreina povea leikkaa.

Jos aamun hohdossa vieläkin
minä rantaan kulkea saisin,
ujo polku ruohossa kyynelin
kun kiiltää voi ylimaisin!
Jos alle tuttujen koivujen
sijan sais edes hennot luuni!
Tutut oksat ylläni humisten
levon toisivat uinailuuni.

MUISTAN

Huoneessani himmeässä
muistan, kuinka pilvet loisti
syvin sinivärein kerran
hämärtyissä maan.
Mutta tuuli pilvet poisti
voimakas, ja tähdet Herran
säteilivät pimeässä
iltaan valtavaan.

Muistan suviruskon loimun,
muistan aamun helmisateet,
muistan kukkaniityn huuman
suvi sylissään.

Muistan ihollani kuuman
päivän suudelman ja kateet
kaislat, kun ne vitkaan soi mun
soutaa selkeään.

Armas aalto mua kauloi,
syvyyksissä sädeleikin;
kaiken taivaan kullan, sinen
vilvoittuen näin.

Lasihuiluin rastas lauloi —
Sitten syksy minut veikin
loppumaton, lopullinen,
seinäin taakse jäin.

ON MAA

On maa,
johonka unten jäljet katoaa.
Lähemmäs sitä askeleeni vie
jokainen tie.
Min täällä menetin, sen löydän sieltä,
mi täällä soperrusta, selvää kieltä
on maassa, missä harha hajoaa.

On siellä toivo totta, turhaa pelko,
salasta himmeimmästä kirkkain selko,
ja syvin tuska enin lohduttaa.

Kas, kyyneleet
nuo, joihin ovat kummunneet
poveni katkeruus ja raskaat surut,
on vuorilähde, josta voimaa juon.
Jos tuon
ma sinne halvan rakkauden murut,
käsiini jalokiviaarre jää,
mi kimmeltää.

Ja vainajat
säteillen siimeksessä kulkevat
— oi ikävöity, vastassani lienet.
Ma tartun käteen, jok' on kylmennyt,
nään hymyn, jonka laskin hautaan varmaan.
Syliini siellä nostan lapsen armaan,
min kasvot pienet
on täällä kielletyt.

On maa,
johonka kaikki polut katoaa.
Ken siellä on, ei katso heijastusta,
mi meitä valaisee, kun tie on musta.
Hän katsoo silmiin itse Olevaa.

On Rauhan maa.

KEHTO JA KUILU

Kauan lähetessä kuolemaa
ahdistus ja pelko katoaa.
Kevyt kulkea on rajan yli,
suojeleva putouksen syli.
Hän ken taistelutta siihen jää,
ehkä eniten hän ymmärtää.

Syvemmillä lähteillä jo varhain
ehkä joutua on osa parhain.
Ken sen tietää? Sumuun hajoaa
kaikki tieto, minkä tarjoo maa.
Mutta syvyyksistä syvimmistä
turvan tieto kohoo, viimeisistä:
Kehdon lailla kuilu odottaa,
untuvineen, siihen vaipuvaa.

VALO HAUDALLA

Hautaan laskettu on rakas,
joka lämpimänä makas
ennen, poski puuntaen.
Kuinka jättää alle mullan
kidutetun ruumis-kullan
jaksaa sydän ihmisen?

Ravistaissa eron peikon
kuink' ei nääntyis usko heikon?
Tuska mielen kukkuroi.
Mutta alta paaden jäisen
nousee sana pääsiäisen:
maatuen ei kuolla voi.

Kivun huumaa vahvempana
nousee vapahduksen sana:
Henki ylösnoussut on.
Siksi hautakiven alta
paistaa kirkas valon valta.
Kuilu kätkee auringon.

MIKSI PELKÄISIN?

Kevät urpuja kultasi äsken,
nyt lehdet kuihdutti syys.
Liki maata on vaipuva jälleen
tie kaiken, mi kukkia pyys.

Kevätöin sydän liekehti tuskaa;
mitä jäi, kun jo kylmeni maa?
Sisin viisaus puiden ja ruohon
kädet kuihtuvat korjatkaa!

Syli mullan on lehdille armas,
hymy kukkien kuolossakin
syvä tyyni ja kirkas kertoo:
miks, syntyvä, pelkäisin?

ODOTTAJA

Sydämessä armo rauhan
varron mielin iloisin,
kivun hetkin lyhyin, lauhan
levon hetkin pitemmin,
miten kääntyy elämäni,
minne, askel, minut viet,
vaikka vielä silmiltäni
suljettu on kaikki tiet.

Kahden valtakunnan rajaa
tyyni laakso vartioi.
Siellä odottajan majaa
sydän harras pitää voi.
Musta kuilu yksin johtaa
maahan, jota tunne en;
jyrkän vuoren jalka kohtaa
tiellä kodin entisen.

Ohenevan hunnun maisen
tiedän tiellä molempain,
selkenevän jumalaisen
poven salaisuuden vain.
Siksi laakson vihannalla
helppo odotella on,
rakkauden siiven alla,
kypsyessä kohtalon.

ENSIMMÄINEN KEVÄTPÄIVÄ

Ensimmäinen kevätpäivä jää
vielä väreilemään yllä pihan.
Pieni talvilintu livertää
uusin äänin, uupumatta ihan.

Hopealta kuori oksien
hohtaa hämyn tihetessä hiukan.
Keveä on ilma hiljainen.
Kaikki aarteet elämäni niukan,

kaikki armo, minkä ikänään
sydän omisti, lie läsnä tässä:
valossa, mi kätkee hymyään,
sädehuntuudessa hämärässä.

RAKAS KUOLEMA

Oi rakas Kuolema,
lastasi muistatko viimein?
Saavutko varjoiin
hienoin ja tuoksuvin siimein?

Kättä en nosta,
en sinun työtäsi estä.
En, rakas Kuolema,
uusia tuskia kestä.

Painava vankila
aukaise sieluni mennä.
Untuvasiivin
uupuja nosta ja lennä.

SISÄLLYSLUETTELO.

I

Palava sydän.

	Sivu
Aamuvarhain	11
Olkoon niin!.....	13
Mentyäsi	15
Oven takana.....	18
Eksyneet	20
Omistaminen	22
Kalypson kohtalo.....	24
Levoton uni.....	26
Meri	28
Sinun kukkasi	30
Hymy	32
Tähti	34
Tähdetön ilta.....	36
Talven taittuessa	39
Verkossa	41
Kallioon itänyt.....	43
Läheisyys	45
Aamutervehdys	47
Kuva	48
Syttyen	50
Tulkoon!	51
Onnellinen aamu	53
Ruusku	55
Sairaalassa	56

Taakka	58
Rukous	60
Sydäntalvella	62
Tulta	64
Odotuksen jälkeen	66
Kaksi liekkiä	67
Ero	69
»Henkipatto rakkaus»	71
Unohdus	73

II

Kehto ja kuilu.

Valo ja varjo	79
Halki avaruuden	81
Tapaaminen	84
Kuunvalo	86
Kaukaa tullut	87
Krookus	89
Päivien valo	91
Näkymätön kuutamo	93
Ihana on talvipäivä	95
Aamuhiihto	97
Kaukainen maa	99
Muistan	102
On maa	104
Kehto ja kuilu	106
Valo haudalla	108
Miksi pelkäisin?	110
Odottaja	112
Ensimmäinen kevätpäivä	114
Rakas Kuolema	116

SAIMA HARMAJAN

poismeno keväällä 1937 oli ankarin runoutta kohdannut isku Uno Kailaan kuoleman jälkeen. Hänen kuolinvuoteellaan viimeistelemänsä nyt ilmestyvä runokokoelma

K A U K A I N E N M A A

todistaa entistä kauniimmin, että hänen rohkeutensa ei lannistunut, vaikka kuoleman siivet varjostivatkin hänen maallista vaellustaan, vähitellen yhä lähempänä, yhä tummempina, sulkeutuakseen niin aikaisin tämän puhtaan runoilijaelämän yli. Paitsi runoja, joissa hänen nuori, viisas katseensa yltää yhä syvemmälle ja joissa hänen sydämmellen tuntuvat paljastuvan kuoleman, taivaan ja jumaluuden salaisuudet, tässä ihmeen rikkaassa kokoelmassa on myös runoja, joissa soi voimakkaampi ja kiihkeämpi elämänsävel kuin kenties koskaan aikaisemmin hänen tuotannossaan. Siinä on mm. kokonainen osasto rakkausrunoja, joissa tunne hehkuu kuin tulen puhdistamana ja kirkastamana, ihania luonnonnäkyjä, joihin tuntuu vangitun koko katoavan elämän ihanuus ja hurma, sekä lämpimän inhimillisyyden täyttämiä säikeitä nuorena kuolleelle sisarelle ja tämän lapselle.

SAIMA HARMAJAN edelliset runoteokset:

HUHTIKUU. 1932. Hinta 20 mk.

SATEEN JÄLKEEN. 1935. Hinta 25 mk.

HUNNUTETTU. 1936. Hinta 25 mk.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

Hinta 40 mk, kangask. 55 mk.